

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. VIII. Alia objectio solvitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

ab ea quam Molina excogitavit: five potius attribuitur scientiæ mediæ, quod ceteri Theologi ad scientiam simplicis notitiæ pertinere asserunt.

230. Diligenter observandum est, & ex Dialectica recolendum: fieri posse quod conditionalis, in vi consequentiæ, & illationis, necessaria sit, quamvis utrumque extremum sit liberum, & contingens; imò & falsum, vel impossibile: v. g. hæc conditionalis, in vi consequentiæ est necessaria; *Si Petrus videt parietem, paries est visus. Si Petrus loquitur, movet linguam*; & tamen utrumque extremum, secundum se sumptum, liberum est & contingens. Et ista, *Si homo est equus, est hinnibilis*, est necessaria; & tamen utrumque est falsum, & impossibile.

231. Secundo advertendum est, divinum decretum dupliciter posse importari in antecedenti propositionis conditionalis: primo per modum conditionis expressæ, v. g. quando dicitur, *si Deus hoc efficaciter decreverit, illud erit*. Secundo implicitè, & ut medium, seu ratio formalis, quâ Deus utitur ad cognoscendum objectum conditionatè futurum, quod in tali propositione exprimitur.

232. His præsuppositis, dicimus quod quando in antecedenti propositionis conditionalis, decretum, vel prædeterminatio, aut gratia efficax, quæ ex illo provenit, ponuntur per modum conditionis explicitæ, & expressæ; & quando in ea exprimitur vis illationis, & consequentiæ: tunc illa à Deo cognoscitur per scientiam simplicis intelligentiæ, quâ comprehendit suam omnipotentiam, ac vim & efficaciam suæ voluntatis, & suorum auxiliorum; & quâ penetrat omnes consequentias, & illationes necessarias. Unde cum in hac conditionali, *Si Deus daret Judæ gratiam efficacem, converteretur*, exprimitur bonitas illationis, & consequentiæ, quæ naturalis est & necessaria, utpote deducta ex hoc principio omnino necessario, *Quidquid Deus efficaciter vult, & prædedit, infallibiliter eveniet*; cumque in ea decretum involvatur per modum conditionis explicitæ, & non solum per modum motivi, seu rationis formalis cognoscendi hoc futurum conditionatum, hinc fit illam non cognosci à Deo per scientiam liberam, sed naturalem & necessariam. Sicut etiam in opposita sententia, si conditionalis fiat ex ipsa scientia mediâ, & objecto futuro: v. g. *Si Deus præscit Judam convertendum, Judas converteretur*, est necessaria consequentia, pertinetque ad scientiam simplicis intelligentiæ eam cognoscere, quia licet extremum, scilicet conversio Judæ, sit liberum & contingens; consequentia tamen illa, in vi consequentiæ, & conditionalis, est necessaria.

233. Dices, In hac conditionali, *Si Deus daret Judæ gratiam efficacem, converteretur*, illatio non est necessaria, sed contingens & libera: Ergo non cognoscitur à Deo per scientiam naturalem, sed liberam. Consequentia patet, Antecedens probatur. Ex gratia efficaci, & physicè prædeterminante, actus liber, seu consensus voluntatis creatæ, non sequitur necessario, sed contingenter & liberè; quia divinum decretum, ratione infinitæ efficacitæ quâ pollet, attingit non solum substantiam, sed etiam modum libertatis & contingentiam in nostris operationibus, ut disp. 4. art. 5. declaravimus. Ergo non solum illud consequens, *Judas converteretur*; sed etiam, hæc illatio & consequentia, *Si Deus daret Judæ gratiam efficacem, con-*

A *verteretur*, libera est & contingens.

Respondeo negando Antecedens, ad cuius probationem dicendum est, quod licet ex divina prædefinitione, & gratia efficaci, quæ est ejus executio, effectus prædefinitus, liberè, & contingenter proveniat; vis tamen illationis & consequentiæ necessaria est; quia necessarium est, & non contingens, aut liberum, quod ex omnipotenti Dei prædefinitione, effectus prædefinitus sequatur, eo modo quo prædefinitus est; ac proinde quod liberè & contingenter eveniat, si Deus decreverit. & prædefinierit, creaturam liberè & non necessariò operaturam. Unde D. Thomas 3. contra Gentes cap. 94. *Si Deus providit quod illud erit futurum contingenter, sequitur infallibiliter, quod erit contingenter, & non necessariò*. Idem expressè docet Anselmus in libro de concordia cap. 1. his verbis: *Quoniam quod Deus vult non potest non esse, cum vult hominis voluntatem, nullâ cogi aut prohiberi necessitate ad volendum, vel ad non volendum; & vult effectum sequi voluntatem, tunc necesse est voluntatem esse liberam, & esse quod vult*. Quibus verbis aperte docet, ex efficacia voluntatis divinæ, necessariò sequi, voluntatem esse liberam, & liberè operaturam; si Deus voluerit & prædefinierit, eam liberè operari. Quare licet istud consequens, *Petrus liberè operabitur*, liberum sit & contingens: hæc tamen illatio & consequentia, *Si Deus voluerit Petrum liberè operari, liberè operabitur*, non est contingens, sed necessaria.

§. VIII.

Alia objectio solvitur.

235. **P**ote est etiam in favorem scientiæ mediæ fieri hoc argumentum. Si scientia Dei, respectu futurorum conditionatorum, sit fundata in decreto efficaci, & prædeterminante, erit subjective tantum libera, & necessaria objective: Consequens est falsum, & contra Thomistas, qui docent scientiam conditionatorum, quam in Deo admittunt, esse omni ex parte liberam; nec solum ex parte subjecti, sed etiam ex parte objecti; & per hoc illam distinguunt à scientia mediâ, quæ (ut docent ejus Assertores) est objective tantum libera, & necessaria subjective: Ergo &c. Sequela Majoris probatur: A decreto efficaci, ad futurum conditionatum, est consequentia necessaria: Ergo si futura conditionata in decreto efficaci cognoscantur, objectum illius scientiæ necessarium erit, & consequenter illa erit necessaria objective, & libera tantum subjective.

236. Respondeo negando sequelam Majoris, ad cuius probationem, concessio Antecedenti, distinguo Consequens. Ergo si hæc futura cognoscantur in decreto efficaci &c. si tale decretum ingrediatur ex parte conditionis, seu ex parte antecedentis, concedo. Si sit medium solum ex parte subjecti, quâ ratione à nobis constituitur, nego. Objectum itaque scientiæ conditionatæ, quam in Deo admittimus, est conditionatum contingens: v. g. istud, *si vocavero Petrum, consentiet*: quia antecedens hujus scientiæ, non est vocatio & efficax decretum, sed sola vocatio, cum qua ut sic non connectitur necessariò consensus, sed liberè & contingenter: decretum autem à nobis constituitur ut medium ex parte subjecti, & quia hoc decretum est de consensu futuro, ut futuro contingenter, hinc fit quod licet illud inferat infallibiliter, non tollit, sed infert quod sit futurum

turum contingens, sub tali conditione.

237. Dices, Consensus sub conditione futurum, non est objectum hujus scientiæ, nisi ut subest decreto efficaci: Sed ut sic, est necessarius: Ergo dicta scientia est necessaria objective.

Respondeo distinguendo Minorem: Est necessarius necessitate absolutâ, destruyente contingentiam; nego: Necessitate suppositionis, inferente contingentiam, concedo. Et quidem ipsi Adversarij fatentur, objectum scientiæ mediæ esse necessarium necessitate suppositionis; cum hoc tamen discrimine, quod nostra suppositio anteverit consensum voluntatis creatæ, prioritate naturæ; illorum autem suppositio, ad illum consequitur, eumque præsupponit. Cæterum, sicut illi docent talem suppositionem non tollere libertatem, quia descendit ab ipsâ libertate & electione voluntatis creatæ: ita nos contendimus, nostram suppositionem, quamvis antecedentem prioritate naturæ, non præjudicare libertati; quia illa similiter oritur à primo principio, primaque radice libertatis, & descendit à primo libero, primoque determinante; ac proinde est virtualiter, seu æquivalenter consequens, ut supra annotavimus.

238. Dices, Visio beatifica est suppositio proveniens à primo libero, scilicet Deo, & tamen destruit libertatem: Ergo malè inferitur, quod prædeterminationo physica non tollat libertatem; eò quod descendat à primo libero, & à primo libertatis principio oriatur.

Respondeo, Quod licet visio beatifica sit aliqua suppositio descendens à primo libero, materialiter & specificativè sumpto, id est, liberè concurrente cum intellectu beatorum ad talem operationem: illa tamen non est à primo libero, formaliter ut tali, id est, movente per modum liberi, & causante modum libertatis in nostris operationibus: quia in visione beatifica Deus non applicat voluntatem beati ad dilectionem, & amorem beatificum, sub indifferentia objectiva judicij, quæ est proxima radix libertatis; & quæ positâ, implicat tolli libertatem, eaque sublatâ remanere, ut in Tractatu de prædestinatione ostendimus. Suppositio autem decreti prædeterminantis, & physica prædeterminationis, cum non tollat, sed causet in intellectu indifferentiam objectivam judicij; & sub tali indifferentia moveat & applicet voluntatem ad eligendum vel consentiendum, procedit à Deo, non solum ut liberè agente, sed etiam ut movente per modum liberi; ac proinde descendit à primo libero, non solum materialiter, & specificativè sumpto, sicut visio beatifica; sed etiam à primo libero, ut tali formaliter, & reduplicativè.

§. IX.

Solvitur argumentum de admirabilitate scientiæ Dei.

239. Objiciunt ultimò quidam Recentiores: Si scientia Dei, respectu contingentium absolutorum, vel conditionatorum, esset fundata in decreto, & prædefinitione voluntatis divinæ, nihil haberet mirabile, aut eximium, ac superans facultatem intelligentiæ creatæ: Consequens est falsum, & repugnans Scripturæ, & SS. Patribus, qui tam præcellentem præsciendi futura rationem, mirum in modum extollunt. Unde, præscire quæ sunt liberè futura, solet vocari *divinare*, ut per hoc significetur, talem præscien-

Tom. I.

A tiam esse aliquid divinum, Deoque maxime proprium, juxta illud Isaïæ 42. *Annunciate quæ ventura sunt, & dicemus quia Dyestis vos.* Cui consonat illud Tertulliani in Apolog. cap. 20. *Idoneum opinor testimonium divinitatis, veritas divinationis:* Ergo scientia Dei respectu futurorum contingentium, non est fundata in decreto. Sequela Majoris probatur: Si præscientia Dei respectu futurorum, esset fundata in decreto prædeterminante, hæc duo tantum in illa reperirentur: primum, quod Deus videret in se immediate decreta suæ voluntatis actu præsentia, per quæ statuit, hunc vel illum hominem, tali loco & tempore prædeterminare ad ita operandum;

B secundum, quod in eo decreto, ut medio, Deus cognosceret fore quod homo ita operabitur. At primum non est admirabile, aut divinum: nam quisvis spiritus, etiam creatus, facile videt consilia sua, seu decreta suæ voluntatis præsentia. Secundum etiam non est admirabile, aut Dei proprium: est enim manifestè connexum cum decreto Dei prædeterminandi efficaciter ad talem operationem, quod ea operatio erit: At manifestè connexa quis non videt? Ergo si scientia Dei respectu futurorum sit fundata in decreto, nihil in illa erit præclarum, vel admiratione dignum, & quod Dei oculos, ac infinitam ejus perspicaciam, & intelligendi vim commendat ac extollat. *Nam ante decretum actuale & exercitum, nihil cognosceret circa res futuras: post ipsum verò decretum, videbit hoc tantum, quod prope dicam, videre possent & noctuæ,* inquit P. Annatus libro sæpè citato de scientia media, pagina 595.

Præquam huic argumento respondeamus, 240. placet illud in Adversarios retorquere, & breviter demonstrare, quàm inepta & absurda sit illorum ratiocinatio. Si enim quidquam valeret, probaret, non solum scientiam Dei liberam, sed etiam scientiam naturalem, quam habet de suis attributis, & scientiam simplicis intelligentiæ, quæ cognoscit res possibiles; imò & scientiam mediæ, per quam (ut illi docent) ante decretum, res conditionatè futuras contemplatur, nihil habere præclarum, & mirabile, nec superare vires, & facultatem intelligentiæ creatæ; Deumque per illas scientias, non plus videre, quàm quod prope dicam, videre possent & noctuæ. Scientia enim Dei respectu attributorum, duo tantum importat: primum est, quod Deus cognoscat suam naturam, veluti radicem, & causam virtuales, seu rationem à priori suorum attributorum; secundum, quod in ea videat sua attributa, veluti affectiones, & proprietates illius. Primum non est mirabile, nec Deo proprium; nam qui libet etiam spiritus creatus, facile videt suam naturam. Secundum etiam non est præclarum, nec admiratione dignum; cum attributa, non solum sint intimè cum natura divina connexa, sed etiam ab ea realiter indistincta: *manifestè autem connexa, & realiter identificata, quis non videt?* Ergo si valeat Adversariorum discursus, scientia Dei respectu attributorum, nihil habebit præclarum & mirabile, ac Deo proprium; & Deus videbit hoc tantum quod prope dicam videre possent & noctuæ. Item cum scientia simplicis intelligentiæ duo tantum includat, scilicet quod Deus cognoscat suam omnipotentiam, & quod in ea videat res possibiles, quæ intimam habent cum ea connexionem, & dependentiam: illa similiter nihil habebit præclarum, & eximium, & quod Dei oculos, ac infinitam sui intellectus perspicaciam.

T